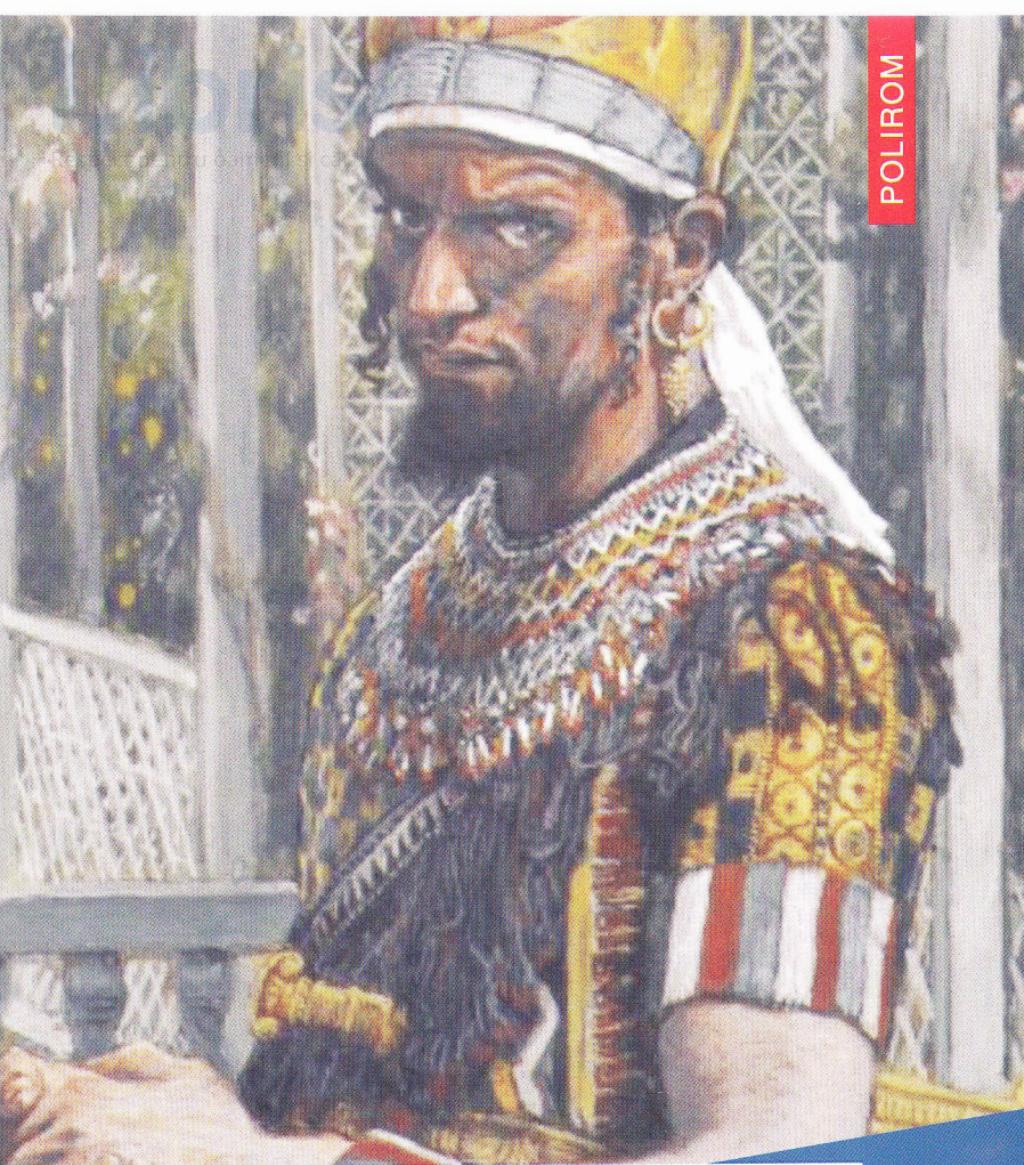

POLIROM

Asko Sahlberg

Irod

BIBLIOTECA POLIROM

„Un Mika Waltari al secolului XXI.“
Helsingin Sanomat

Asko Sahlberg

Irod

Traducere din limba finlandeză și note
de Sigrid Crasnean și Andreea Niță

Grădina era închisă și se văzuse la
încălzirea sa de la mijlocul noptii. În mijlocul grădinii se afla un
mai neputință loc de joacă, unde stăteau folclor
de la grădiniță și de la școală. În mijlocul grădinii se afla un
casen: Fata cea nouă tocmai venise să strângă vasele și rezervile
de mâncare și își spus că-mi mai iordană niste vin. Când a făcut
asta, am spus-o că încheietura și mi-am strânsurat o mână între
împărțele ei. Dintre buzele ei a tăsnit un suspin ușor. L-am simțit
în spatele tremurând. N-am reacție mai deosebită. O clipă am ramas
înșecat în acea poziție, ea splecătă deschisă și lăsată în
un-o parte, cu căldura cănii ei revărsându-se în palină. Am
observat cum își menține buza de jos și cum mușchii gâtului ei se
încordează. Mi-am înăbusit dorința de a-mi afunda față într-o
picioarele ei, am simțit strânsarea și am spus:

— N-ai de ce să te feri de mine. Sunt doar un lăpuș bătrân.
A trebuit să se adună și să-și facă cură. Însă să îndrăznească
răspundă.

— Nu ești bătrân, preamărite regal.
— Pe măsură tine, sunt de-o vîrstă cu munțele Hymen. Dar
nu-ți acum. Vrean să-mi odihnesc oasele pătrazite.
S-a dat trei pași înapoi, și-a îndreptat privirea și apoi a permis
măslind. Drăguț nu cunoaște măcar ochii-mi obosiți, pe chipul
lui s-a leit un zâmbet. M-am uitat lung la urma siluetei care se
distanțăra, i-ai privit ameriș îngusti, crăpătoare și solonile
înăprimitoare de luce. Înțeleg că nu-i găsești gura de vin și m-am
întors gemând pe spate. Îmi amintesc că, într-un fel, viața

Cartea I

I

Grânele palatului au viermi. Iosafat vine să-mi dea vestea în cel mai nepotrivit moment cu putință, chiar când stăteam tolănit pe terasa de pe acoperiș, la umbra pânzei de cort, după ce mâncasem. Fata cea nouă tocmai venise să strângă vasele și resturile de mâncare; i-am spus să-mi mai toarne niște vin. Când a făcut asta, am apucat-o de înceietură și mi-am strecurat o mână între coapsele ei. Dintre buzele ei a tășnit un suspin ușor. I-am simțit trupul tremurând. N-am mers mai departe. O clipă am rămas nemîșcați în acea poziție, ea aplecată deasupra mea, iar eu întins pe-o parte, cu căldura cărnii ei revârsându-mi-se în palmă. Am observat cum își mușcă buza de jos și cum mușchii gâtului i se încordează. Mi-am înăbușit dorința de a-mi afunda fața între picioarele ei, am slăbit strânsoarea și am spus:

— N-ai de ce să te temi de mine. Sunt doar un țap bătrân.

A trebuit să se adune și să-și facă curaj înainte să îndrăznească să răspundă.

— Nu ești bătrân, preamărite rege.

— Pe lângă tine, sunt de-o vârstă cu muntele Hermon. Dar du-te acum. Vreau să-mi odihnesc oasele subrezite.

S-a dat trei pași înapoi, și-a îndreptat spatele și apoi a pornit îndărăt. Dacă nu cumva m-au înșelat ochii-mi obosiți, pe chipul ei s-a ivit un zâmbet. M-am uitat lung în urma siluetei care se îndepărta, i-am privit umerii înguști, spatele zvelt și șoldurile deja promițător de late. Am oftat, am luat o gură de vin și m-am întors gemând pe spate. Îmi dădeam seama că, într-un fel, viața

mea era strâns legată de cea a turmei mele de sclave. Traiul lor ar fi putut să fie mult mai greu în altă parte.

Mintea mi-a fost brusc cuprinsă de moleșală și de o tristețe ciudată. Mi se tot întâmplă de ceva vreme. Melancolia asta apărută din senin mă obosește. Pare că vine de undeva din afară, din aer sau din timp, din lumea încurătoare. Mi se așterne pe piept, îmi apasă coastele, îmi înțepenește coapsele și îmi înceșoarează privirea. Din pricina asta nu mă mai pot relaxa aşa cum ar trebui după masă. Știu dinainte că o să rătăcesc prin vise sumbre și că o să mă trezesc cu un gust de pământ în gură. Dacă încerc să mă liniștesc cu vin, plătesc apoi prețul unei nopti albe.

Cu toate acestea, eram gata să ațipesc când dinspre treptele care duc către încăperile slujitorilor răzbăte sunetul pașilor lui Iosafat. Ca de obicei, face exces de zel, mi-aș da seama că vine și dacă ar face mai puțin zgomot. Sigur, am înțeles că are ceva important de spus, dar tocmai asemenea lucruri importante n-aș vrea să aud în acest moment. În plus, chestiunile cu adevărat semnificative nu ies niciodată la iveală pe de-a-ntregul de la început.

Pe măsură ce pașii atât de cunoșcuți se apropiu, încerc să ghicesc despre ce poate fi vorba de data asta. Să fi pătruns iar tâlhari în tabăra lui Iair? Să fie vorba din nou despre vreun perceptor prea lacom? Să fi evadat vreun sclav? Să fi vândut iar negustorii moabiți mărfuri vechi? Sau poate că și-o fi făcut apariția în oraș vreun nou profet mincinos, care face zarvă și pe care norodul îl poartă pe umeri până când bagă de seamă că e de fapt omul care s-a strecurat cu o lună în urmă afară dintr-un han fără să plătească.

Iosafat se oprește lângă mine. Îl las să aștepte, nu deschid ochii încă. Îl aud cum își mângâie barba. Hainele ii foșnesc, respiră atât de greu, încât aproape gâfăie. În cele din urmă, își drege glasul cu zgomot, aşa că întredeschid ochiul drept și mă răstesc la el:

— Mă odihnesc!

— Prințe, spune cu voce tânguitoare, am vești proaste.

— Voi începe să postesc atunci când o să aduci vești bune. Îmi îndrept anevoie spatele. Ce s-a mai întâmplat acum? Iar

trebuie să dau un miel vreunui bărbat pe al cărui băiat l-a pipăit fără să ai permisiunea?

Scutură din cap, buzele încep să-i tremure. Știu că se preface – pudoarea lui, atunci când vine vorba de propriile-i aventuri amoroase, e precum nevoia de a se îmbăta a celor care spală cadavre. Mă uit la el cum stă acolo cu capul plecat, îmbrăcat cu o robă frumoasă. Și-a uns barba căruntă cu atâta ulei, încât îmi pare că picură din ea, iar dacă și-ar fi dat fie și cu un strop mai mult de henna în obraji, ar fi arătat întocmai ca o curvă bătrână. Și totuși, când mă uit la el, mă văd pe mine, văd ceva din mine însuși. Anii nu au fost prea blânzi cu nici unul din noi, și nu are rost să ne lamentăm acum.

— Necaz mare, spune el ridicându-și capul.

— Înțeleg. Grăiește.

Aruncă o privire îngrijorată peste umăr, de parcă pereții ar avea urechi să ne asculte.

— E o mare nenorocire. Domnul să ne aibă în pază, căci pare a fi mânișos pe noi. Înainte de toate, ar trebui să ne îngrijim să nu afle nimeni.

Mă întind iritat după cupa de vin de pe masă.

— Acum nu te codi ca flăcăul dus întâia oară la bordel. Spune ce ai de spus sau du-te și joacă-te cu băieței tăi.

Nu se obosește să se prefacă jignit, ci zice pe un ton răspicat:

— Grânele palatului au viermi!

Vinul parcă-mi rămâne în gât și pun cupa înapoi pe masă. Mă holbez o vreme la Iosafat, pe al cărui chip se citește groaza.

— Viermi?

— Da, prințe, viermi. Nu larve. Viermi mari, grași, albi.

— De unde au apărut viermii în grâne?

Își ridică mânile în aer.

— Dumnezeu știe. Dacă nu o fi chiar...

— Voia Domnului?

Fac eforturi să mă ridic în picioare și mai că nu cad lat.

— Crezi că nu are lucruri mai importante de făcut?

— Poate că ne dă un semn.

— Semn? Ce fel de semn? Dacă o s-o ții aşa, curând vei ajunge să scurmi prin gunoi, și nici măcar eu nu te voi putea salva de mânia preoților.

Înșfac iar cupa cu vin și, din greșeală, vărs puțin pe mine.

— Pot să-mi închipui că țărani săraci cu duhul ar tremura din cauza unor astfel de semne, însă tu ești un om învățat. Sau, cel puțin, aproape învățat.

Își încrețește nasul cărnos, își ridică bărbia și îmi zice pe un ton arrogant:

— Semnele trimise de sus trebuie luate în serios. Iar în ultima vreme am avut parte de tot felul de semne. În Bethsaida vacile au fătat viței cu cinci picioare, iar locuitorii din Horazin au văzut cum din fundul unui miel de sacrificiu a zburat un porumbel, iar pe lângă asta...

— Ce legătură au toate astea? îl întrerup eu. Poate că sunt viermi aduși de egipteni, de când au venit să cumpere grâne de aici. Nu e nici un semn, ci doar o dovadă că în Egipt încă mai bântuie molima.

— Adevărat, însă trebuie să ne gândim la popor.

— Ce treabă are poporul cu asta? Doar nu le dăm să mănânce viermi.

— Oamenii sunt neliniștiți.

Iosafat își coboară iar tonul, vorbind aproape în șoaptă și tot uitându-se îndărăt, ca un bufon nepriceput.

— Oamenii au început să vorbească.

— Lasă-i să vorbească! Mai bine să vorbească decât să plece urechea la toți complotiștii și agitatorii!

Iosafat clatină din cap, reușind să pară chiar abătut.

— Deși noi nu socotim viermii un semn, oamenii cu siguranță o fac. Unii ar putea chiar spune că e vorba despre o...

— Despre ce?

— O pedeapsă.

Îmi pierd răbdarea. Mă duc lângă el, îl privesc drept în față.

— O pedeapsă? Pentru ce?

— Îmi cer iertare, am auzit oamenii grăind astfel.

— Chiar aşa?

Din momentul în care mi-am ridicat privirea, începusem să clocotesc de mânie. Ies din cort, soarele care apune îmi arde ochii, iar mădularele îmi sunt neputincioase.

— Sper că nu vorbesc încă despre asta?

Respect pentru oameni și cărti

— Ba da, încă vorbesc.

— De ce nu pot uita?

Iosafat oftează, iar de data asta nu pare să se prefacă.

— Mă tem că e nevoie să treacă mai mult de o generație pentru a da totul uitării.

Îmi sprijin antebrațul de zidul din apropiere și privesc peisajul atât de cunoscut. Soarele se scufundă cu repeziciune la orizont, în apa întunecată a lacului, deasupra orașului – orașul meu peste care s-a pogorât întunericul. Din mahalale se înalță fumul de la focurile de tabără, însă piețele sunt aproape pustii, în preajma băilor publice nu se vede țipenie și nici în casele oamenilor mai înstăriți nu se întrezărește vreo siluetă. Îți poți închipui cum ultimii negustori își tărasc cărucioarele pe ulițele înguste, cum templul este măturate, cum familiile se adună la masă, iar toți cei cărora întunericul le e pe plac încep să-și vadă de îndeletnicirile lor. În același timp, în palat – în palatul meu – viața își vede de cursul ei obișnuit. Pe acoperiș răsună pașii femeilor care strâng rufele întinse la uscat, iar pe geamurile de la bucătărieiese fumul rămas în urma focurilor acum stinse. Doi soldați tărasc prin curte un bărbat îmbrăcat într-o mantie cenușie, un câine tărcat țopăie pe lângă zid, o bătrână cu părul alb care duce găleți cu apă într-o cobilită pe umeri se îndreaptă spre odăile Irodiadei. Ar trebui să-i amintesc lui Iosafat că am poruncit ca muncile cele mai grele să fie încredințate bărbaților, însă mi-aș bate gura de pomană. Poate sclavii își sunt atât de obișnuiți cu aceste obiceiuri, încât bătrâna slujnică s-ar simți chiar jignită. Oamenii se supun poruncilor mele o vreme, însă apoi revin pe ascuns la rânduielile ce le-au fost înrădăcinat. Și totuși eu ar trebui să am putere asupra lor. Oamenilor le lipsește darul iertării. De aceea, nici mie nu mi se îngăduie să uit.

— Prea bine, cedează. Hai să mergem să vedem viermii ăia ai tăi.

— Cu tot respectul, prințe, bombăne Iosafat, nu sunt viermii mei.

Mă îndrept spre trepte.

— Tu ești responsabil cu grânele. Așadar și viermii sunt ai tăi.

Dinspre trepte mă izbește o răcoare cu iz de calcar. Mă ia amețeala, dar reușesc să mă sprijin de zid. Peste câțiva ani, cine

știe, poate n-o să mai fiu în stare nici măcar să urc pe terasa de pe acoperiș, deși templul mă vede ca pe bătrâni și care aleargă în urma animalelor de sacrificiu îngrozite. Bineînțeles, nimeni nu îndrăznește să spună că mi-am distrus singur trupul, însă eu știu asta și port în suflet regretul și durerea. Însă am învățat că regretele nu duc nicăieri și nu ajută pe nimeni. Dacă va veni ziua în care nu voi mai putea să mă ridic în picioare, voi cere să fiu purtat oriunde poftesc și să se construiască scări atât de largi, încât nici să nu fie nevoie să mă scol din pat.

— Ai băgat de seamă, întreb eu, că timpul este la început prietenul omului, iar apoi îi devine cel mai mare dușman?

Iosafat refuză să accepte că e bătrân, de aceea în vocea lui se ascunde o undă de ironie.

— Timpul fiecăruia are o măsură, iar unii primesc un vas mai mare decât alții. Ai avut o viață bună, și nu mă îndoiesc că mai e mult până ce se va sfârși.

— Lasă balivernele. Când e gata mormântul meu?

— Încăperea e aproape săpată. Odată cu următoarea caravană voi trimite după pietrarul din Antiohia.

— Ai ales ajutoarele?

— Aceiași bărbați care s-au ocupat de porțile pentru cursele de care.

— În regulă. Să-mi aduci aminte că oamenii aceia nu trebuie să mai plătească vreodată zeciuiala.

— Am rezolvat deja asta.

— A, da? Observi deci că memoria nu mă mai ajută.

În timp ce traversăm curtea, mă săgetează o durere puternică. Aproape că dau să mă sprijin de Iosafat, însă nu vreau să-i ofer o asemenea satisfacție. Îmi îndrept spatele și continuă să merg, iar durerea aceea îngrozitoare începe să se mai domolească. Dau din cap în semn de salut în direcția străjerului de la intrarea în grânar. L-am mai văzut oare până acum? Încă un semn de bătrânețe – faptul că nu-mi mai aduc aminte dacă îmi sunt cunoscute toate chipurile pe care le văd. Totuși am o scuză: oamenii sunt oricum prea mulți la număr și nici nu merită să ți-i amintești pe toți. Ajunși la depozit, trebuie să coborâm doar două trepte late, după care sunt nevoit să opresc puțin ca să le

îngădui ochilor mei să se acomodeze cu semișintunericul. Lumina pătrunde prin deschizăturile din acoperiș, însă nu e suficientă. Iosafat strigă la sclavul care trebăluiește pe acolo, iar acesta înșfacă torța de pe perete și vine în grabă spre noi. Arată caraghios, cu capul plecat și încercând să țină torța cât mai sus.

— Stai drept! îi poruncesc. Doar nu vrei să-mi dai foc la barbă.

Tresare și aruncă priviri îngrozite în stânga și-n dreapta.

— Iertare, preamarite rege... N-am vrut...

Flutur din mâna și întreb pe un ton prietenos:

— Spune, nabateene, îți merge bine în casa mea?

Se holbează la mine cu gura căscată. Pe chipul său se întreazăresc deja riduri, iar părul i s-a rărit destul de tare, de aceea arată mult mai în vîrstă. Se uită speriat spre Iosafat, buzele i se mișcă, însă fără să scoată vreun sunet, iar în cele din urmă abia reușește să îngăime:

— Este o binecuvântare că mă aflu în casa unui rege ca tine.

Îl bat ușor pe umăr, îmi apropii fața de a lui și aproape că şoptesc:

— Atunci de ce îți negligezi treburile pe timp de noapte și lași viermii să pătrundă în grânele mele?

Îi ia o clipă să priceapă cuvintele mele. Se dă înapoi, scapă torța din mâna și se aruncă pe podeaua murdară. Izbucnesc în râs. Mă întorc către Iosafat, care strâmbă din nas. Mă opresc din râs și mă aplec să iau torța. Cu chiu, cu vai reușesc, apoi îl apuc și pe sclav de mâna și-l ridic în picioare.

— Ar trebui să-i înveți pe oamenii ăștia ce-i aia o glumă, îi spun lui Iosafat.

Acesta clatină dezaprobat din cap.

— Nu îndrăznește nimeni să facă glume cu regele. Oamenii n-au curaj nici măcar să-și imagineze că ai putea glumi.

— Spune-le asta romanilor. Acum dă-i un codrant¹ omului ăstuiu și hai să mergem să-ți vedem viermii.

Luminez cu torța cel mai apropiat hambar cu grâne. Durează puțin până când ochii mi se obișnuiesc cu lumina pâlpâitoare a

1. Monedă de mică valoare, menționată în Evanghelia după Marcu.

torței, însă apoi îi zăresc imediat. Iosafat a avut dreptate, sunt într-adevăr viermi care se târasc molcom și care au mâncat foarte bine, pare-se. Cu cât mă uit mai bine, cu atât văd mai mulți. Încep să-mi dau seama de gravitatea problemei. Mă străbate un fior de scârbă, gândul la pâinea de mâine e departe de-a fi ispitor. Știu că Iosafat îmi aşteaptă decizia, probabil speră să poruncesc distrugerea grânelor sau poate chiar arderea întregului grânar, după care să spunem că a fost un accident, însă eu fierb de furie. La urma urmei, nu sunt fitecine, ci tetrarhul Irod Antipa, și n-am de gând să mă las intimidat de niște viermi sau de superstițiile norodului. Îi întind sclavului torța, după care mă întorc spre Iosafat:

- Trebuie să-i pui pe oameni la muncă.
  - Ce fel de muncă? răspunde el cu precauție.
  - Nu face pe prostul. Viermii, bineînțeles, trebuie adunați din grâne.
- Uimirea i se citește lesne pe chip.
- Adunați...
  - Da, evident. Doar nu-i putem lăsa în grâne. Sau vrei să-i facă direct turte?
  - Dar, prințe... N-ar fi mai bine să cumpărăm alte grâne? Ar fi o muncă istovitoare să încerce cineva să adune toți viermii...
  - La ce sunt buni toți sclavii ăia dolofani? Chiar și tu poți să le dai o mână de ajutor, doar ai degetele subțiri. Dacă reușești să pipăi băiețași pe întuneric, atunci o să poți cu siguranță să culegi câțiva viermi din grâne.

Iosafat aruncă o privire cu subînțeles către sclavul care stătea lângă noi, apoi mă apucă de mâncă.

- Prințe, ar fi mai bine să discutăm despre asta afară...

Urc iarăși scările care dau în curtea cufundată în umbrele amurgului. De sus, de la fereastra Irodiadei, răzbat râsete zgomoatoase, apoi răsună un răget de măgar, iar din direcția gărzilor se aude un cântec de flaut. Un cățel tărcat își face apariția și se gudură la picioarele mele, apoi începe să-mi adulmece poalele robei. Îl lovesc cu piciorul. Schelălăie, dar se îndepărtează numai un pic, se aşază pe labele din spate și mă privește îndelung. Mă uit și eu țintă la el. Ochii câinelui mă fascinează, sunt adânci și

melancolici, precum cei ai unui bătrân căruia i-a fost dat să vadă prea multe. În cele din urmă, renunțăm amândoi, aşa că scuip pe grumazul animalului și mă întorc din nou către Iosafat.

— Deși poporul tău trăiește într-o teamă veșnică, spune el, cu siguranță se va scăpa cineva și va da în vileag secretul.

— Să fie limpede că voi tăia cu mâna mea limba celui care va îndrăzni să deschidă gura.

— Asta n-ar fi de nici un folos. Un strop de vin îl face și pe ultimul sclav să uite de precauție. Așa sunt oamenii.

Cântăresc cuvintele lui Iosafat.

— Să facem altfel atunci. Vei socoti de câți oameni e nevoie să ducă la bun sfârșit sarcina și, după ce o vor fi îndeplinit, îi vei scoate imediat pe toți sclavii aceia la vânzare. Îngrijește-te să nu poată discuta cu nimeni până când nu vor fi cât mai departe de acest loc.

Iosafat se încruntă.

— S-ar putea să fie un plan bun. De fapt, mai bine le-am tăia de la început limba, să fim mai siguri.

— Dar asta înseamnă să-i pedepsesc fără să aibă vreo vină.

Iosafat își privește atent unghiile de la mâna stângă.

— N-ai mai făcut asta, prinț?

— Păstrează-ți setea de sânge pentru când va fi nevoie de așa ceva! Nu vreau să pedepsesc pe nimeni fără motiv.

Încep să mă plimb încolo și-ncoace, o agitație ciudată mă cuprinde cu totul. Aș putea să o pun pe seama veștilor rele, dar n-ăș face decât să mă amăgesc singur. Această stare de neliniște mă chinuie adesea, e ca și când toți anii adunați la un loc mi-ar apăsa pe suflet. Simt că trebuie să mă duc degrabă undeva, dar nu știu unde, mâinile încep să-mi tremure și picioarele să mă doară, iar tâmpalele îmi zvâcnesc la gândul coșmarurilor pe care va trebui să le îndur. Tot ce mă îinconjoară, peretii întunecați ai palatului, căldura înăbușitoare din curte, râsetele femeilor de la catul de sus și silueta bătrânlului Iosafat, toate mă enervează.

Câinele care se uită încă la mine pare să-mi înțeleagă starea, pentru că își lasă coada în jos și o ia la goană înspre poartă. Îl urmăresc cu privirea.

Mă opresc în dreptul fântânii și beau niște apă din vasul lăsat pe margine. Gustul plăcut îmi amintește de țară, de regiunea muntoasă și fertilă prin ale cărei văi de piatră curg râuri cu apă limpede. Și totuși la o zi distanță de mers se întinde deșertul cel uscat, tărâmul morții. Lumea asta a noastră e foarte stranie, plină de contraste. Știu prea bine că aceste gânduri sunt demne doar de un bătrân neghiob, că numai mintea unui om care și-a pierdut pofta de viață poate stăruī asupra unor asemenea fleacuri.

Însă ce pot să fac? Sunt precum toți ceilalți, timpul mi-e măsurat, iar de vreme ce viața se apropie de sfârșit, e firesc ca gândurile mele să se îndrepte spre locul unde mi se vor odihni oasele.

Iosafat mă așteaptă în fața porții celei mici. E însotit de doi soldați. Pe unul din ei nu mi-l amintesc, dar celălalt e tirianul Simron, băiatul lui Naaman, căruia în curând ar trebui să-i dau o funcție mai bună, după cum i-am făgăduit tatălui său. Naaman e unul dintre cei care m-au salvat din ghearele mulțimii dezlănțuite în timpul ultimei revolte, iar eu nu pot uita că îi sunt îndatorat acestui om. Dar acum nu mă pot gândi la asta. Dau din cap spre ei în chip de salut înainte să ies pe poartă. Cu colțul ochiului, observ că sunt cam nesiguri pe ei și înarmați cu lănci, pe lângă săbii. După părerea lor, doi soldați și un servitor bătrân sunt o escortă insuficientă, dar nu am nevoie de o strajă mai mare pentru a merge la tavernă. Am fost tentat să le spun să rămână pe loc și să-mi continui drumul de unul singur. Însă, din fericire, nu sunt chiar atât de îndrăzneț, nu pot să umblu singur prin oraș fără să mă tem de primejdii. Poate că am fost prea bland, căci au apărut mulți răzvrătiți. Și totul doar în urma acelui an neînsemnat, din pricina căruia poporul nerecunoscător, laolaltă cu Iosafat, încă se plângă.

Poate era mai bine dacă aş fi călcat pe urmele tatei, dacă m-aș fi născut înzestrat cu cruzimea lui. Blândețea nu e deloc potrivită pentru un prinț, dar probabil e prea târziu să-mi obișnuiesc oamenii cu disciplina. Trebuie să mă mulțumesc cu fiecare zi liniștită, trebuie să fiu recunosător dacă am parte de aşa ceva.

Simt pe obraji o briză suflând dinspre lac. Aduce cu ea arome de zambile și crin, mirt și mentă, isop și chiparos. Umbrele roșietice

Respect pentru oameni și cărți

și întunecate schimbă culorile peisajului: verdele livezilor pare mult mai închis, viile devin violet, lanurile maronii-deschis de orz copt capătă nuanțe pământii, iar florile de roșcov arată săngerii. Salcâmii și duzii, tufele de muștar și de caprifoi au înfățișarea unor personaje de demult, a unor monștri de piatră. În stânga noastră, un păstor își mână alene oile spre plantația de măslini, în dreapta, smochinii înconjoară câteva case. Totul este cum ar trebui să fie, fiecare la locul lui. Dacă paradisul există, atunci numele său este cu siguranță Galileea.

Ajungem în dreptul unei porți în zidurile orașului și pornim spre piața mare. De undeva vine miros de pâine coaptă. Vocile copiilor răsună din curțile caselor. Din spatele unei ferestre pe lângă care trecem se aude vocea unei femei bătrâne care se ciondă-nește cu slujnica. Strada este curată și bag de seamă că mulți oameni mi-au respectat dorința de a așeza plante și palmieri de-a lungul zidurilor. Adesea, când mă plimb pe aici, mă întreb căți m-au crezut nebun când am decis să părăsesc Sepphorisul și să construiesc aici un oraș nou. Dar cine ar putea să-mi reproșeze ceva acum? Mai există în tot regatul Iudeei o asemenea oază? Cezarea Maritima este frumoasă, fără îndoială, însă se află sub stăpânirea romanilor, deci nici nu poate fi pusă la socoteală. Chiar și atunci când oasele îmi vor fi putrezit și numele meu nu va mai fi slăvit, zidurile acestea vor dăinui. N-au decât să spună preoții bărboși ai Ierusalimului ce-or vrea, să numească Tiberiada un cuib al depravării, totuși locul acesta este unul prielnic pentru oameni.

- Se aude ceva din orașul sfânt? îl întreb pe Iosafat.
- Nimic deosebit. Sinedriul se ceartă iar în legătură cu taxa pentru templu și dezbată dacă marele preot are dreptul să-și taie barba, însă asta nu e nimic nou.
- Într-adevăr. Și, bineînțeles, împrăștie alte minciuni despre mine.
- Agrippa este subiectul principal al discuțiilor mai aprinse acum. De la Roma vin zvonuri cum că s-ar înțelege tot mai bine cu nou-l zeu.
- Încă nu e zeu. E doar împărat.
- Iosafat ridică din umeri.